

ETKİNLİK 1: Dil ve Anlatım

Aşağıdaki metinlerle ilgili verilen bilgiler doğruysa kutucuğa “D”, yanlışsa “Y” yazınız.

1.	Kuru soğan biraz bekleyince kendi kendine filizlenir. Filiz, tohumdan ya da tomurcuktan sürgün vermeye başlayan bir bitkinin en küçük ve en taze hâlidir. Nemli ve sıcak havada olgun bir bitki yeniden filizlenebilir. Mutfağımızdaki kuru soğanların sıcak havanın da etkisiyle yeşil sürgünler vermeye başlaması da bundandır. Filizlenen kuru soğan artık yenmez ama toprağa dikersek yeşil soğan olarak yiyebiliriz. Marul, maydanoz, roka, ıspanak gibi yeşil yapraklı sebzelerimizi tohum satın alarak yetiştirebiliriz. Bir kere tohumdan yetiştirdikten sonra dilersek bir fideyi toprakta bırakarak çiçeklenmesini sağlayabiliriz. Bu çiçekler sebzelerimizin tohumlarını oluşturacak. Böylece yeniden toprağa ekecek tohumu, kendimiz elde etmiş olacağız.
Tanımlamaya başvurulmuştur.	D
Öznel anlatım kullanılmıştır.	Y
Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.	Y
Geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanılmıştır.	D
Koşul-sonuç cümlelerine yer verilmiştir.	D
2.	Kutup bölgeleri ve yüksek dağlara, diğer yerlere oranla daha çok kar yağar. Kutuplarda ve dağlarda hava sıcaklığı da düşük olduğundan yağın karlar bu bölgelerde birikir. Her şey kar tanecikleri dediğimiz kar kristallerinin düşmesiyle başlar. Minik kolcukları olan kar kristalleri düşerken sert rüzgârlarla karşılaşılırsa kolcukları kırılır ya da törpülenir. Eğer rüzgâr yoksa ya da kolcuklara zarar vermemişse bu kez de toprak bu işi yapar. Toprağın sıcaklığı, kar kristalinin sıcaklığından daha yüksek olduğundan kristaller toprağa düşünce kolcukları erir. Böylece bilye gibi yuvarlaklaşan kar tanecikleri, üst üste bindikçe donar ve sıkışır. Sıkıştıkça aralarındaki hava kabarcıklarının da büyük kısmını atan tanecikler, uzun yıllar boyunca bu şekilde birike birike buzulları oluşturur.
Karşılaştırmaya başvurulmuştur.	D
Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.	D
Sayısal verilerden yararlanılmıştır.	Y
Benzetme yapılmıştır.	D
İkilemelerden yararlanılmıştır.	D
3.	Eski günleri özleyiyoruz çünkü eskiye göre değişen çok şey var. Yıllar geçtikçe önceliklerimiz değişti mesela. Akıp giden zamanda hayat telaşı belki de bunun adı. Bayramda ailemize mi gitsek yoksa sürekli istediğimiz o tatile mi? Elbette bu değişimlerle birlikte bazı geleneklerimizi korumak istiyor ve bunun için ziyaretlerimizi yapabileceğimiz bayram gibi özel zamanları bekliyoruz. Bayramlar bizlere hem sosyal hem de psikolojik olarak iyi gelen zamanlardır. Güzel bir günü ifade etmek için “bayram gibi” ifadesini kullanırız. Çünkü bayram gününde mutluluk, hoşgörü ve paylaşım vardır. Bu nedenle kendimizi iyi hissettirir bayram günleri.
Öznel anlatım kullanılmıştır.	D
Anlatımı zenginleştirmek için deyim kullanılmıştır.	Y
Betimleyici anlatım kullanılmıştır.	Y
Karşılaştırmaya başvurulmuştur.	D
Anlatım 1. kişi ağızından yapılmıştır.	D

ETKİNLİK 2: Dil ve Anlatım

Aşağıda verilen metinler ile ilgili bilgiler doğruysa “✓”, yanlış ise “x” yazınız.

1.	(I) O zamanlar farkında olmasak da kış gecelerinde kandil ışığı altında babaannemin anlattığı masallar, yazın tarlada çalışırken dedemin ara sıra söylediği türküler, başta annem olmak üzere tüm büyüklerimizin her sözün sonuna eklediği sözler; hep yeni bir bilgi ve farklı bir ışık katmış hayatımıza. (II) Soğuk havalarda annemden “Kar yağsın, kaygı yağmasın.” sözünü duydukça umutla her zorluğun aşılabileceğini öğrenmişim. (III) Ya da annemin sıkça söylediği “Acele işe şeytan karışır.” sözünüyle serinkanlı olmanın önemi nakış gibi işlemiş belleğime. (IV) Babamın “Bin bilsen de bir bilene danış.” veya “Soran dağlar aşmış, sormayan ovada yolunu şaşmış.” sözleri sayesinde istişare edip ortak akılla iş yapmanın değerini anlamışım.
I. cümlede öznel anlatım kullanılmıştır.	✓
II. cümle amaç-sonuç cümlesidir.	x
III. cümlede benzetme yapılmıştır.	✓
IV. cümlede deyimlere yer verilmiştir.	x
IV. cümlede pekiştirme içeren sözcük vardır.	x

2.	(I) İstanbul’un her sokağı ayrı bir şiir gibidir. (II) Tarihiyle, göz alıcı tarihî yapılarıyla her köşe başında bambaşka bir güzellik çıkar karşımıza. (III) Mesela Karaköy’den Galata Kulesi’ne doğru çıkmak isterseniz karşınızda bulacağınız bir merdiven vardır. (IV) Hemen aklımıza Ahmet Haşim’in dizeleri gelir “Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden/ Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak” (V) İşte o merdivenlerin başındayız: Kamondo Merdivenleri. (VI) Halk arasında “Aşıklar Merdiveni” olarak da anılan bu merdivenlerin ismi; bir askerî terim olan “komando” değil, “kamondo”. (VII) 1870-1880 yılları arasında yapılan ve zarif kıvrımlarıyla Bankalar Caddesi’ni Kart Çınar Sokak’a bağlayan bu merdivenlerin ismi, 19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun ekonomik ve sosyal yaşamında çok önemli yeri olan Kamondo ailesinden geliyormuş.
I. cümlede benzetme sanatına başvurulmuştur.	✓
III. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.	x
IV. cümlede tanık göstermeye başvurulmuştur.	✓
VI. cümlede hayal unsuru öğelere yer verilmiştir.	x
VII. cümlede öznel bir ifade kullanılmıştır.	✓

3.	(I) Nemrut Dağı, Adıyaman’ın Kahta ilçesinde bulunuyor. (II) Şehirden arabayla yalnızca bir yere kadar gidebiliyorsunuz, sonrasında yürümek gerekiyor. (III) Tepeye doğru çıktıkça heykelleri görmeye başlıyorsunuz. (IV) İlk gördüğümde gözlerime inanamadım, dev gibilerdi! (V) Nemrut Dağı tam 2.150 metre yükseklikte. (VI) Üzerinde 10 metrelik büyüleyici heykeller, bir de anıt mezar var. (VII) Bu yapılar günümüzden 2 bin yıl önce yaşamış Kommagene Krallığı zamanında yapılmış. (VIII) Heykeller kireç taşı bloklarından yapılmış. (IX) Bazıları insan yüzü, bazıları ise hayvan başları şeklinde. (X) Bir kısmı mitolojik tanrıları temsil ediyor. (XI) Metrelerce uzunlukta kitabeler bulunuyor. (XII) Yalnızca tarihi değil, manzarası da muhteşem!
III. cümlede koşul belirtilmiştir.	✓
IV. cümlede deyim yer verilmiştir.	✓
V. cümlede mecaz anlamlı sözcük vardır.	x
XI. cümlede abartma yapılmıştır.	x
XII. cümlede öznel bir ifade kullanılmıştır.	✓